

SĂMĂNĂTORUL

Redactor responsabil:
Dr. IOAN LUCA

Redacția: Cal. Mihailu Viteazul.
Administrația: Str. Gh. Coșbuc, 34.

FOAIE CULTURALĂ-POLITICĂ

Apare săptămânal sub conducerea unui comitet

PREȚUL ABONAMENTULUI:

Pe anul întreg 100 Lei
Pe jumătate an 50 Lei
Pe trei luni 25 Lei

Alexandru Vaida-Voevod

Un om al cărui cuvânt a fost totdeauna sincera expresiune (arătare) a simțământului, a convingerilor: un suflet în care sunt depositate (așezate) cele mai caracteristice însușiri ale rasei traco-romane (din care se trage neamul românesc) într-o măsură excepțională: un luptător aprig și curajos, un stejar verde și voinic, care n'a știut să-și plece capul înaintea dușmanului; un caracter și o voință pe care n'o au decât oamenii croiți dintr'o bucată: un exemplar de elită al românului ardelen luptător.

Datorită acestor însușiri mari Alexandru Vaida-Voevod, încă din tinerețe a ajuns în rândurile cele dintâi ale luptătorilor pentru libertatea națiunii române. O foarte de seamă revistă franceză, mai anii trecuți, l-a asemănat cu Cavour, marele erou și om de stat al Italiei. După cum Cavour a fost o încercare a geniului națiunii italiene, întocmai așa Alexandru Vaida-Voevod este o încercare a geniului națiunii române.

Om energic, în cugetare, în vorbă și în acțiune, lucrează fără ascunzișuri, deschis, pe față, ca omul care știe și e convins că are dreptatea de partea sa.

Un om plămădit dintr'un astfel de aluat nu putea să dispară de pe arena luptelor politice dela unire încoace, ci, dimpotrivă, era firesc să fie înconjurat tot mai mult de dragostea românilor ardeleni și a întregii pături țărănești și intelectuale din cuprinsul României mari.

Dar, dacă Alexandru Vaida-Voevod e întâmpinat cu dragoste și recunoștință de țărănimea și intelectualitatea întregii Români, în schimb clasa suprapusă, oligarhia cămătărească româno-maghiară îl urește cu aceeaș putere cu care-l urea oligarhia grofească din fosta Ungarie. Il urau atunci grofii unguri și-i doreau moartea, fiindcă Vaida-Voevod lupta pentru libertatea și deșteptarea neamului românesc, și îl urea azi cămătarii români din partidul liberalo-averescan, fiindcă Vaida-Voevod luptă pentru desrobirea țărănimei și a intelectualilor robiți de partidul averescano-liberal, întovărășit cu grofii unguri, cari vreau să-și recâștige moșiile prin averescani.

Alexandru Vaida-Voevod n'a știut fi în frumoasa și rodnică lui activitate politică, om fărnice, om cu două fețe, care pe față te linge și la spate te frige. El a avut o singură față pe care a arătat-o tuturor dela prima eșire pe teren. Această sinceritate i-a câștigat chiar dela început dragostea mare și alipirea românilor ardeleni, a țărânimii, care l'a urmat în luptă chiar cu prețul

vieții. (Pe vremea ungurească au fost împușcați țărani cari au luptat pentru dl Vaida).

Alexandru Vaida, a fost un „domn român” în cuvântul căruia poporul se încredea ca în sfânta Scriptură. El nu s'a coborât în mijlocul poporului pentru a câștiga ceva pentru sine, — cum au făcut atâția cărturări fărnici, cari având în trecut lipsă de șerparul țărânelui român, se arătau mari români numai când cerea așa folosul lor personal și când nu era împreunat cu pericol a fi român, pentru ca azi să alege după șerparul tuturor guvernelor, fie pe față fie pe ascuns. Țărânel român a priceput și simțit dela început sinceritatea caracterului de luptător al lui Vaida și de aceea l-a urmat fără șovăire din clipa cea dintâi și în cele mai grele lupte naționale. Poporul l-a urmat în vremuri când îl amenința spânzurători, gloanțe și temniță, iar nu niște ploșnițe ale politice românești.

Această sinceritate, această (singură față a lui Alexandru Vaida-Voevod, el a purtat-o prătutendeni în luptele politice cu ungurii, ca și în luptele politice cu politicianismul fanariototurcesc din România nouă, care corupe spiritul sănătos al elementului românesc de baștină.

Alexandru Vaida-Voevod nu și-a ascuns niciodată gândurile, fiindcă nu erau gânduri rele, cari trebuie ascunse. Toteauna a spus cuvântul pe care simțea că trebuie să-l spună. Om sincer și neînduplecat.

Pentru el lupta pentru drepturile acestui popor a fost o poruncă a conștiinței, și pornit odată la atac n'au mai putut fi considerații care să-l oprească sau să-l abată din drum, știind că numai cu o voință întreagă se poate ajunge deasupra zidului, se poate câștiga lupta. Neînduplecat a fost în Camera maghiară, neînduplecat în luptele electorale de sub unguri, neînduplecat în șirurile prime, în marile frământări pentru apărarea bisericei și șeoalei românești.

Era tocmai virtutea indispensabilă azi când vor trebui date încă multe asalturi până când neamul traco-roman își va avea cărmuirea și organizația potrivită însușirilor rasei noastre.

Vaida e sinceritatea, voința și puterea, care au caracterizat pe toți fruntașii noștri care au contribuit la formarea „conștiinței naționale luptătoare” în poporul românesc de dincoace de Carpați.

Era nevoie, cum mai e și azi, de această conștiință luptătoare a neamului, pentru a rezista și a ataca sub unguri, pentru a pune suflet românesc

în cărmuirea românească, azi. Era nevoie de capete care să privească drept spre soare, care să răscolească mândria națională, care să trezească însușirile de rasă ce dormiteau în sufletul iobagului și mai dormitează încă și azi. Dacă poporul român din Ardeal și Banat a intrat cu așa de puternică conștiință națională în România-mare, o parte principală de merit îi revine și dlui Vaida. Dacă azi rezistența Ardealului, alături de rezistența tot mai mare a fraților din vechiul Regat, față de balcanismul unui politician care n'are de-a face cu virtuțile fundamentale ale rasei noastre, — e o garanță pentru însănătoșirea României-mari, să nu se uite că lupta neobosită de peste douăzeci și cinci de

ani a lui Vaida, a pus aici o piatră de temelie.

Când între candidații partidului național din acest județ se află un astfel de bărbat ca dl Alexandru Vaida Voevod, mai poate sta la îndoială vreun român să-și dea votul partidului național. Nu, Nu mai poate sta nimeni la îndoială, ci toți românii să votăm lista pe care e dl Alexandru Vaida Voevod. Pe lista adversarilor noștri sunt, alături de români, grofii unguri, dușmanii de eri și de azi ai poporului român.

Trageți-vă bine pe seamă, Români, cu cine votați. Noi vă zicem: cu lista partidului național care are în frunte pe marele om de stat al României. DR. ALEXANDRU VAIDA-VOEVOD.

Pentru ce trebuie sprijinit partidul național în alegeri?

Partidul național are cel mai potrivit și bun program pentru propășirea țării. Chiar și numai hotărârile de la Alba Iulia cuprind un vast program politic, a cărui infăptuire este o chestiune de onoare pentru toți conducătorii poporului român din Ardeal.

Până la 1918 străduința de capetenie a partidului național a fost infăptuirea unității naționale a tuturor românilor. Unitatea națională odată infăptuită, partidul național a pășit pe calea infăptuirii celoralte puncte din program, puncte publicate într'un număr trecut al foii noastre.

Una din întelele cele mai mari ale partidului național a fost și este: introducerea unui regim de adevărată legalitate, dreptate și ordine în România și ridicarea păturei țărănești la o stare materială și morală mai bună ca cea de azi, întărind-o acolo la sate pe toate căile legale și posibile, ca să avem o clasă țărănească bogată, luminată și morală.

Experiențele politice dela unire încoace ne-au dovedit cu prisosință, cât de necesar este partidul național pentru îndrumarea țării întregi pe căile cele bune, dar mai ales pentru ocrotirea poporului ardelen,

care a avut de suferit așa de mult din partea guvernului liberal și acum din partea averescanilor din nou.

Averescanii și liberalii au recrutat în Ardeal — în mare parte — numai elemente cămătărești și dintre cei mai nepricepuți, dând țara pe mâna acestora ca s'o ducă la prăpastie prin nepriceperea lor. Ei au împământenit absolutismul, asupra cea mai amară și pe toți ne-au învrednicit de o purtare de vampiri. Prin purtarea lor au pricinuit pagube nespuse de mari morale și materiale, în viața scumpului nostru Ardeal și a scumpei noastre țări. Guvernul Averescu și Brătianu au fost ca un care cu inverșunare și nu lasă decât în urma sa.

Vina pentru neajunsurile de câte suferă țara o poartă acei ardeleni, cari din poște de mărire și din dorința de îmbogățire au spart rândurile partidului național și au alergat la blidul de linte al liberalilor și averescanilor. Prin trădarea lor au adus cea mai grozavă urgie asupra țării și în deosebi asupra Ardealului. Aceste poște de mărire și îmbogățire trebuiesc osândite cu toată asprimea, căci ne duc țara la ruină.

Starea nenorocită în care se

„Crema Fantasia”

este neîntrecută, după a cărei întrebuințare pielea devine fină, catifelată, dispar toate necurățiile feței. Se poate comanda și prin poșta dela

Farmacia NEAGOS
Tg.-Mureș Telefon 130
Farmacia MERA

Depozit pentru
REGHIN și jur la

află țara s'ar fi putut înconjura, dacă toți ardelenii ar fi rămas strâns uniți în rândurile partidului național, mai ales după ce acest partid a trecut și în vechiul regat, câștigându-și și acolo o mare parte a păturei intelectuale și țărănești. Dacă noi am fi rămas strâns uniți în rândurile partidului național, atunci desigur multe rele nu s'ar fi abătut asupra acestei țări, căci am fi fost o putere mare, care ar fi putut opri puhoiul liberalo averescan care s'a abătut asupra țării ca un cârd de corbi dornici de pradă.

Chiar generalului Averescu i-a părut rău, la urmă, că i-a desbinat pe ardeleni și prin aceasta a adus asupra țării multe rele cari cu greu să vor lecui. I-a părut rău și dlui general că s'a lăsat sfătuit de spiritul drăcesc al poetului Goga, care din poetul pătimirii noastre a devenit el însuși o pătimă pentru neamul românesc.

Din toate acestea trebuie să tragem învățămintele necesare. Dacă dorim o îndreptare a stărilor rele și triste în cari ne aflăm azi, trebuie să luptăm pentru izbânda partidului național, pentru readucerea poporului întreg sub steagul acestui partid, care va fi în stare să apere oricând, cu toată dragostea și cu toate jertfele interesele democrației naționale, contribuind astfel la înnoirea și însănătoșirea morală și politică a României întregite.

Această unire a tuturor sub steagul partidului național este cerută de interesele cele mai mari ale statului român.

Guvernele de până acum — și cel liberal și cel averescan — în loc să ne apropie pe frați, ne-au înstreinat, în loc de bună înțelegere au adus învrăjbire, în loc de frăție românească certe și dușmănie păgâne. Roadele guvernelor liberalo-averescan se văd mai ales în viața morală a țării.

Pentru stărpirea răului noi vom lupta ca să putem vedea scumpa noastră Românie cât mai curând cârmuită de cei mai buni, mai cinstiți, mai înțelepți bărbați ai neamului nostru.

Noi vrem ca în această țară să fim cu toții liberi, și nu slugi. Vrem să trăim ca cetățeni egal și deplin îndreptățiți în toate privințele. Să nu se mai pună în mișcare în contra noastră baionetele jandarmilor la alegeri și să fim lăsați să ne mișcăm în marginile unei libertăți care nu primejduiește ordinea în stat.

Acum a sosit ciasul, care chiamă poporul să-și impli-

nească datoria față de țară, trimițând pe cei mai vrednici mai cinstiți și mai luminați dintre fiii săi ca deputați și senatori în casa țării.

Și de astă dată se vor apropia mulți oameni sireși de voi cu cele mai ispititoare făgădueli. Să nu le dați nici un crezământ, căci veți păți-o ca în anul 1922 cu liberalii și ca cu poetul Goga. Dl. prefect cutrieră satele cu tot felul de făgădueli, însoțit de cătane

Lăsați-i să făgăduiască și să se zdrobească, dar voi spuneți-le la urmă că numai cu partidul național puteți vota.

Omul cu sufletul curat și cu teamă de Dumnezeu nu va cuteza să vă făgăduiască nicodată marea cu sarea — cum v-a făgăduit pe vremuri și dl prefect de acuma, — ci va zice numai atâta: oameni buni, voi face tot ce-mi stă în putință pentru binele vostru și al țării. Cine v-a făgădui vouă mai mult decât atâta să fie vouă ca un păgân și vameș.

Noi vrem să lucrăm din toate puterile pentru înaintarea voastră morală, culturală și materială.

Uitați-vă la lista averescană. Uitați-vă cum alături de români stau grofii unguri, căroro partidul averescan le-a făgăduit înapoierea moșilor. Nici țărării unguri nu votează listele pe care sunt grofii, căci sunt sătui de grofi cum sătui suntem și noi până în gât. Cereți candidaților averescani să vă arete listele lor. Nu vreau să vi le arete, căci știu că le veți primi cu supărare și le veți întoarce spatele.

Ferțiți-vă de oamenii averescanilor, unguri și români, cari au colindat toate partidele încă pe vremea ungurească.

Ferțiți-vă de ei, căci dând votul vostru unor asemenea oameni, cari s'au clătinat și se clătină ca trestia de vânt, veți săvârși cel mai greu păcat împotriva țării și a viitorului vostru.

Amară va fi căința voastră când veți vedea că legile țării nu vor fi făcute pentru ocrotirea poporului, dacă vor ajunge în parlament oamenii averescanilor, ci legile vor fi făcute pentru ocrotirea băncilor liberalo-averescane și a grofilor unguri uniți cu averescanii. Înzădar vă veți tângui atunci strigând cu glas mare nemulțumirea voastră. Noi vă vom putea răspunde: suferiți. Voi sunteți de vină, căci voi i-ați ales pe aceia în care spuneți

că n'aveți încredere și totuși i-ați ales.

Toți ceice doriți să scăpați de această amară mustrire de cuget și să puneți câte o trainică piatră de temelie la clădirea României, urmați glasul conștiinței voastre și nu vă lăsați abătuți de nime și prin nimic dela hotărârea voastră de a vota lista partidului național cu semnul O cercul.

Lista partid. național:

Pentru Cameră:

1. Dr. Alex. Vaida-Voevod
2. Pavel Brătășan
3. Dr. Adrian Popescu
4. Dr. Alexandru Ceușianu
5. Emil Drăgan
6. Dr. Ioan Leucuța.

Pentru Senat:

1. Dr. Ion Vescan
 2. Ioan Suciș, pentru votul universal.
 3. Dr. Victor Suciș, din partea consiliilor comunale.
- Semnul listei un O.
Votați această listă.

Știri politice.

Pentru alegători. În alegerile dela sfârșitul acestei luni au drept de vot: pentru alegerile de deputați toți aceia cari au împlinit vârsta de 21 ani, iar pentru alegerile de senatori toți aceia cari au împlinit vârsta de 40 ani.

În săptămâna viitoare vor ieși în toate comunele judecătorești, cari vor împărți cărțile de alegător. Fiecare să meargă la primărie să-și ceară cartea de alegător, căci fără aceasta nu poate vota. Ș'apoi ori cât v'ar îmbăta averescanii cu apă rece și cu făgădueli, că vor aduce raiul pe pământ, voi să stati neclintii în jurul partidului național, care este partidul țărâniei.

Stampila o puneți pe lista cu cercul O în fruntea căreia stă Dr. Alexandru Vaida-Voevod.

La datorie cu toții.

Electorale. Un fripturist s'a ivit ca din senin în Reghin. E un zis avocat stagiar, care de bună seamă are de căpătat ceva dela averescani, căci numai așa ne putem explica eșirea nesocotită a acestui domnișor împotriva partidului național. Dsa a vorbit de zdrențe la adunarea de Duminecă din Morăreni. Lumea a rămas uimită de cuvintele vorbitorului. Chiar aceia în tovarășia cărora se afla au fost nemulțumiți. Poporul însuși în semn de protestare a făcut o călduroasă manifestare pentru fruntașii partidului național, cari erau în trecere pe acolo.

Pentru dl primar al Reghinului, avem o întrebare.

Cum vine dsa să dea trăsura orașului pentru propaganda candidaților averescani? Dl primar încă are trăsura și cai, poftescă și și-o dea pe a dsale pentru propagandă. A orașului, însă, nu. Ca să trăim în pace și bună înțelegere cerem să inceteze la primărie orice preferințe.

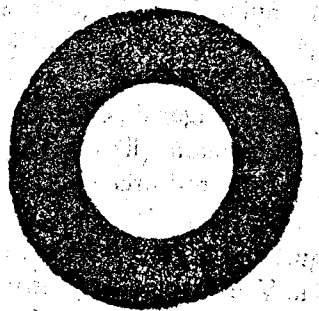
Cerem ca pentru propagandă politică să nu se mai dea trăsura orașului.

Alegători,

Dacă voți binele țării,
Dacă voți să scăpați de sărăcia tot mai amenințătoare,
Dacă voți întronarea legalității, democrației și cinstei în țară

Votați

in toată țara listele cu semnul

cercul
(Inelul)

